

مدرسہ علمیہ حضرت

زینب (سلام الله علیها)

امیدیه - زمستان ۱۴۰۰

حضرت زهرا - سلام الله علیها - بهترین الگو برای زنان امروزی

الگوپذیری از حضرت زهرا - سلام الله علیها - به دو صورت مستقیم و غیر مستقیم می تواند صورت پذیرد. الگوپذیری مستقیم آن است که گفتار و رفتار آن بزرگوار را عیناً برنامه و راه و رسم زندگانی خویش قرار دهیم. در بعضی از موارد از جمله عبادت و دعا، با همان شکل و قالب رفتاری می تواند اسوه و الگوی ما قرار گیرد. برای نمونه در روایت آمده است که حضرت زهرا - سلام الله علیها - پس از هر نماز واجب ذکر مخصوص داشتند. (۳۴ مرتبه الله اکبر، ۳۳ مرتبه الحمد لله، ۳۳ مرتبه سبحان الله)؛ ذکرى که دستور آن را به عنوان هدیه‌ای عظیم از پدر بزرگوارشان دریافت کرده بود و همواره بر آن مداومت می ورزید و به شیعیان خویش نیز توصیه می فرمود. از این رو، ما نیز به آن حضرت اقتدا می نماییم و همان ذکر را با همان ترتیب بعد از هر نماز واجب به عنوان تعقیبات نماز می گوئیم. چنین اقتدایی به آن بزرگوار، اسوه پذیری مستقیم خواهد بود.

الگو پذیری غیر مستقیم آن است که روح و حقیقت گفتار یا کردار آن اسوه الاهی را درک نماییم و با تحلیل و استنباط از سیره علمی و عملی آن بزرگوار، وظیفه خویش را در همه ابعاد زندگانی (فردی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و ...) دریابیم. بسیاری از شکل ها و قالب های رفتاری اسوه ها ویژه شرایط خاص بوده است؛ از این رو، منظور از اسوه پذیری از آن رفتارها این نیست که همان قالب و شکل رفتاری خاص را اقتباس و تقلید کنیم؛ بلکه مطلوب و مقصود این است که روح و محتوای آن سیره رفتاری را درک نماییم و آن را در شکل‌ها و کالدهایی نوین، طبق اقتضای شرایط زمانی و مکانی خویش، تحقق دهیم.

الگوپذیری از حضرت زهرا - سلام الله علیها - در رفتار با پدر

حضرت زهرا - سلام الله علیها -، درسین شش هفت سالگی قرار داشت که قضیه شعب ابی طالب پیش آمد. شعب ابی طالب، دوران بسیار سختی در تاریخ صدر اسلام است؛ یعنی دعوت پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله و سلم - شروع شده بود، دعوت را علنی کرده بودند، بتدریج مردم مکه - بخصوص جوانان و برده‌ها - به حضرت می‌گرویدند؛ بزرگان طاغوت، مثل ابولهب، ابوجهل و دیگران دیدند که هیچ چاره‌ای ندارند جز اینکه پیامبر - صلی الله علیه و آله و سلم - و پیروان تازه گرویده به آن حضرت را از مدینه اخراج کنند؛ تعداد زیادی از اینها را که ده‌ها خانوار می‌شدند از مکه بیرون کردند. جناب ابی طالب در نزدیک مکه و در شکاف کوه، ملکی داشت که از آن به «شعب ابی طالب» یاد می‌شد؛ این بزرگوار به مدت سه سال در این ملک ساکن شدند و در این مدت در محاصره و تحریم کامل اقتصادی قرار داشتند. این دوره، یکی از دوران‌های بسیار سخت و طاقت فرسای پیامبر - صلی الله علیه و آله و سلم - بود. در همین اثنا، جناب ابی طالب و خدیجه کبری که از پشتیبانان و امید پیامبر - صلی الله علیه و آله و سلم - بودند، در ظرف یک هفته از دنیا رفتند. حضرت فاطمه زهرا - سلام الله علیها -، در این دوره پر مشقت و طاقت فرسا، احساس مسئولیت می‌کند و مثل یک مادر، یک مشاور و یک پرستار، تلاش می‌کند تا غبار غم و اندوه و مشکلات را از چهره پدر بزداید. لذا پیامبر گرامی اسلام از ایشان به عنوان «ام‌ابیها» (مادر پدرش) یاد کرده است. آیا این نمی‌تواند برای یک نوجوان و جوان در همه زمان‌ها الگوباشد؟

الگوگیری از حضرت زهرا - سلام الله علیها - در رفتار با همسر

در طول ده سالی که پیامبر - صلی الله علیه و آله وسلم - در مدینه حضور داشت، حدود نه سالش حضرت زهرا و حضرت امیرالمؤمنین - علیهما السلام - به عنوان زن و شوهر در کنار یکدیگر زندگی می کردند. در این نه سال، حدود شصت جنگ اتفاق افتاده که در اغلب آنها امیرالمؤمنین - علیه السلام - شرکت داشته است. حالا شما ببینید او خانمی است که در خانه نشسته و شوهرش مرتب در جبهه است و اگر در جبهه نباشد، جبهه لنگ می ماند؛ از لحاظ زندگی هم وضع رو به راهی ندارند؛ انسان چقدر روحیه قوی داشته باشد تا بتواند این شوهر را تجهیز کند؛ دل او را از وسوسه اهل و عیال و گرفتاری های زندگی خالی کند؛ به او دلگرمی بدهد؛ بچه ها را به آن خوبی که ایشان تربیت کرده، تربیت کند. این طور خانه داری و شوهرداری نمی تواند برای یک دختر جوان و یک خانم خانه دار الگو باشد؟

الگوگیری از حضرت زهرا - سلام الله علیها - در رفتار با فرزند

با کمی دقت در برخورد عاطفی و منطقی حضرت زهرا - سلام الله علیها - در می یابیم که آن بانوی بزرگوار، در ساختن روح و شخصیت فرزندان گرامی اش از ابزاری بسیار ظریف و دقیق استفاده کرده است، که بسیاری از آن ها در حال حاضر، میان روان شناسان تربیتی مورد بحث و بررسی قرار گرفته و خبرگان این فن، به نتایج مثبت آن ایمان آورده اند. بی شک، این توفیق بی نظیر در تربیت کودکان، ناشی از معرفت عمیق و صحیحی است که اسلام در مورد انسان، ارائه داده است. بنابراین، اگر بگوییم هر مکتبی به اندازه شناخت درستی که از انسان دارد، در نظام تربیتی خود، به توفیقاتی دست می یابد، سخن به گزاف نگفته ایم.

دین آسمانی و الهی اسلام از کامل ترین و واقع بینانه ترین شناخت، در مورد انسان برخوردار است، لذا بیشترین توفیق را در مساله تربیت انسان بدست آورده است. روش تربیتی و اخلاقی حضرت فاطمه - علیها السلام - که برگرفته از دین اسلام است، بهترین شیوه، و تجربه برای ساختن نسلی پاک و سعادت مند است. از این رو، جا دارد که پیروان و ارادتمندان مکتب اسلام، با به کار بستن شیوه ها و ظرایف تربیتی آن حضرت در رشد و تربیت نسلی پاک، و پیشرو همت نموده، سعادت دنیا و آخرت فرزندان خود را بیمه کنند.

روح انسان به گونه ای ساخته شده که نیاز به محبت و عطف، یکی از اساسی ترین نیازهای او محسوب می شود، بدین جهت، کودکان محروم از این موهبت، دچار کمبودها و مشکلات روانی، و گاه نواقصی جسمی خواهند شد. حضرت فاطمه - علیها السلام - که خود از سرچشمه محبت و عطف رسول خدا - صلی الله علیه و آله وسلم - سیراب گشته و قلبش کانون محبت به همسر و فرزندان خود بوده، در این جهت نیز وظیفه مادری خود را به بهترین شکل انجام داد. حضرت فاطمه علیها السلام فرزندان خود را به بازی و مسابقه تشویق و گاهی با آنان به بازی مشغول می شد و با حرکتها و گفتارهای شیرین مادرانه و بالا و پایین انداختن فرزندان خود آنان را از احساسات پاک مادری سیراب می نمود.

نقل شده است که حضرت زهرا - علیها السلام - با فرزندش امام حسن مجتبی - علیه السلام - بازی می کرد و او را بالا می انداخت و می فرمود: «پسر من حسن، مانند پدرت باش. ریسمان ظلم را از حق برکن. خدای را بپرست که صاحب نعمت های متعدد است، و هیچ گاه با صاحبان ظلم و تعدی، دوستی مکن».

الگوگیری از حضرت زهرا - سلام الله علیها - در رفتار با مردم

زنی به خدمت حضرت زهرا - علیها السلام - رسید و عرض کرد: مادر پیر و ناتوانی دارم که در نماز بسیار اشتباه می کند، مرا فرستاده تا از شما بپرسم که چگونه نماز بخواند. آن حضرت فرمود: هر چه می خواهی بپرس. آن زن سؤالات خود را مطرح کرد، تا به ده سؤال رسید و حضرت - علیها السلام - با روی گشاده جواب داد. زن از زیادی پرسش خود، شرمنده شد و گفت: شما را بیش از این زحمت نمی دهم. حضرت فاطمه - علیها السلام - فرمود: باز هم بپرس. آن گاه برای تقویت روحیه وی چنین فرمود: اگر به کسی کاری واگذار کنند، برای مثال از او بخواهند که بار سنگینی را به ارتفاع بلندی حمل کند و در برابر این کار صد هزار دینار به او جایزه بدهند، آیا او با توجه به آن پاداش احساس خستگی می کند؟ زن جواب داد نه. آن حضرت فرمود: من در مقابل پرسشی که جواب می گویم از خدا پاداشی به مراتب بیشتر دریافت می کنم و هرگز ملول و خسته نمی شوم. از رسول خدا - صلی الله علیه و آله و سلم - شنیدم که روز قیامت دانشمندان اسلام در برابر خدا حاضر می شوند و به اندازه علم و تلاش و کوششی که در راه آموزش و هدایت مردم داشته اند، از خدای خود پاداش می گیرند.

